

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-07-01 Nr. 429-232
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo, apskaičiuojant draudimo išmoką už eismo įvykio metu apgadintą automobilį, taikyti nusidėvėjimą naujoms originalioms keičiamoms dalims. Įvertinus pateiktus duomenis ir taikytiną transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – TPVCAPD) teisinį reguliavimą, nustatyta, kad draudiko sprendimas taikyti nusidėvėjimą naujoms originalioms dalims laikytinas pagrįstu, o pareiškėjos reikalavimas draudimo išmoką apskaičiuoti netaikant nusidėvėjimo atmestinas.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

2026 m. vasario 2 d. eismo įvykio metu buvo apgadintas pareiškėjos automobilis. Pareiškėja kreipėsi į eismo įvykio kaltininko automobilio valdytojų civilinę atsakomybę įprastine TPVCAPD sutartimi apdraudusį draudiką dėl žalos atlyginimo.

Draudikas informavo pareiškėją apie apskaičiuotą draudimo išmoką – 2 253,62 Eur be PVM. Draudikas nurodė, jog keičiamoms naujoms originalioms dalims taikomas 14,13 proc.² nusidėvėjimas.

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimu taikyti nusidėvėjimą keičiamoms dalims. Pareiškėjos teigimu, draudikas taip pat nepateikė aiškios informacijos dėl pakaitinio automobilio suteikimo remonto laikotarpiui.

Draudikas netenkino pareiškėjos pretenzijos dėl nusidėvėjimo taikymo. Draudikas taip pat nurodė, kad pakaitinis automobilis pareiškėjos pageidavimu gali būti suteiktas bendrovės partnerių nemokamai, arba pareiškėja gali nuomotis automobilį savarankiškai bei draudikui pateikti su pakaitinio automobilio nuomos išlaidomis susijusius dokumentus, kurių pagrindu draudikas priims sprendimą dėl pakaitinio automobilio nuomos išlaidų atlyginimo.

Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką prašydama išnagrinėti kilusį ginčą. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką neginčijo nustatyto nusidėvėjimo procento dydžio, tačiau nesutiko su jo taikymu iš esmės bei reikalavo jo netaikyti.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos automobiliui padarytą žalą, apskaičiuoti netaikant nusidėvėjimo. Pareiškėja taip pat prašė įpareigoti draudiką užtikrinti pakaitinio automobilio nuomą visam automobilio remonto laikotarpiui.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėja teigia, kad draudikas nepagrįstai taiko 206,01 Eur (14,13 proc.) išskaitą už automobilio dalių būklės pagerinimą. Pareiškėjos įsitikinimu, automobilio dalių keitimas naujomis originaliomis dalimis nepagerina transporto priemonės būklės ir nesukuria papildomos vertės, o

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Bendros automobilio remonto išlaidos – 2 459,63 Eur be PVM, naujų dalių nusidėvėjimo suma – 206,01 Eur.

tik atkuria automobilį į buvusią iki eismo įvykio būklę.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad nagrinėjamu atveju nusidėvėjimas taikytas sąžiningai ir vertintas individualiai, atitinka teisės aktuose nustatytą reglamentavimą ir teismų praktiką.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja Lietuvos bankui nepateikė duomenų apie savo sprendimą dėl pakaitinio automobilio nuomos, taip pat neįrodinėjo patirtų išlaidų, Lietuvos bankas neturi galimybės išnagrinėti ginčo šioje apimtyje, todėl toliau dėl pakaitinio automobilio nuomos išlaidų nepasisako.

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar **draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos automobiliui padarytą žalą, pagrįstai taikė nusidėvėjimą naujoms originalioms dalims.***

TPVCAPD reglamentuoja TPVCAPD įstatymas (toliau - TPVCAPDĮ) ir jį įgyvendinančių teisės aktų (Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių³ (toliau - Taisyklės) ir kt.) nuostatos.

Pagal TPVCAPD sutartį, kaip nuostolių draudimo sutartį, mokama draudimo išmoka yra skirta atlyginti žalą, per eismo įvykį padarytą asmeniui, turtui ir neturtinei žalai, taip pat nuostoliams, atsiradusiems kaip eismo įvykio padarinys, kompensuoti (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 2 ir 5 dalys).

Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas sugadinto turto remonto išlaidas, būtinas turto rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo sugadintą transporto priemonę remontuoja pas draudiko ar Biuro rekomenduotą remonto paslaugų teikėją arba pasirinktą remonto paslaugų teikėją, kuriam draudikas ar Biuras raštu pritarė, keičiamų sugadintų detalių ir (ar) dalių nusidėvėjimas neskaičiuojamas, jeigu nėra galimybių jų suremontuoti, kad atlikus remontą sugadintos detalės ir (ar) dalys atitiktų techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus, ir nėra galimybių remontui naudoti dėvėtų ar neoriginalių detalių ir (ar) dalių, atitinkančių techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra konstatavęs, jog žala dėl transporto priemonės sugadinimo, be kita ko, apima išlaidas keičiamoms dalims ar detalėms, reikalingoms suremontuoti (atstatyti) dėl kalto asmens veiksmų sugadintą turtą. Sugadinto turto vertės atkūrimas iki įvykio reiškia, kad būtina atsižvelgti į automobilio detalių ar dalių nuvertėjimą dėl eksploatavimo iki įvykio. Toks aiškinimas atitinka visiško žalos atlyginimo funkciją. Visiško žalos kompensavimo principas lemia, kad nukentėjusiajam nuostolių kaip piniginės žalos išraiškos turi būti atlyginama tiek, kiek nukentėjęs asmuo dėl padarytos žalos prarado. Tai reiškia, kad nukentėjusiajam neturi būti priteisiama nei mažiau, nes tokiu atveju nebus tinkamai apgintos asmens teisės, nei daugiau, nes nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėtų skolininko sąskaita.⁴

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė, kad pareiškėja savo noru

³ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 626 redakcija).

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. liepos 5 d. nutartis Nr. e3K-3-240-1075/2019.

nusprendė automobilio remontą atlikti remonto įmonėje UAB „Autojuta“, naujomis originaliomis dalimis. Draudikas Lietuvos bankui pateikė duomenis⁵, patvirtinančius, kad automobilio remonto sąmatoje nurodytas dalis buvo galima pakeisti naudotomis dalimis, todėl būtent joms pagrįstai skaičiuotas nusidėvėjimo procentas. Draudikas paaiškino, kad automobilio dalių nusidėvėjimo procentinis dydis apskaičiuotas pagal Lietuvos vertintojų rūmų parengtą algoritmą⁶ ir nustatytas parengtos skaičiuoklės pagalba. Nuvertėjimas buvo apskaičiuotas individualiai pagal šiuos konkrečius pareiškėjos automobilio duomenis: automobilio tipą, variklio techninius parametrus, amžių, ridą.⁷ Draudikas pažymėjo, kad Lietuvos rinkoje parduodamų naudotų originalių analogiškų dalių kaina yra ženkliai mažesnė⁸ nei naujų originalių dalių, o tai reikštų, kad pakeitus naujomis originaliomis dalimis, netaikant dalių nuvertėjimo, pareiškėjos automobilio būklė būtų ženkliai pagerinta, nei lyginant su būkle iki eismo įvykio.

Pažymėtina, kad pareiškėja savo noru pasirinko automobilio remonto darbus atlikti automobilio gamintojo atstovybėje naujomis originaliomis dalimis, nepaisydama, kad automobilį suremontuoti buvo galima nepriklausomose remonto dirbtuvėse, naudojant neoriginalias ar net naudotas dalis. Be kita ko, pareiškėja neteikė jokių kitų objektyvių duomenų ir neįrodinėjo, kad faktiškai nėra galimybių automobilio remontui naudoti dėvėtų ar neoriginalių detalių ir (ar) dalių ir kad po tokio remonto automobilis neatitiktų techninių aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad pareiškėjos nurodyti argumentai nepaneigė draudiko teisės taikyti nusidėvėjimą naujoms originalioms keičiamoms dalims.

Lietuvos banko vertinimu, draudikas pagrįstai, vadovaudamasis privalomąją draudimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis ir formuojama teismų praktika, taikė nusidėvėjimą už eismo įvykio metu sugadinto pareiškėjai priklausančio automobilio dalių keitimą naujomis originaliomis dalimis.

Išvada

Nustačius, kad nusidėvėjimo už dalis pritaikymas atitinka TPVCAPDĮ, Taisyklėse įtvirtintus bei teismų praktikoje pripažįstamus draudimo išmokos apskaičiavimo principus, pareiškėjos reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁹

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys

⁵ Lietuvos rinkoje esančių naudotų originalių analogiškų pareiškėjos automobiliui pagal jo amžių kėbulo dalių pardavimo skelbimų ištraukas.

⁶ Transporto priemonių dalių nuvertinimo katalogas www.lyrdata.lt.

⁷ Įvertinant nusidėvėjimą buvo įvesti šie duomenys: automobilio kategorija - M1, benzinas, pirmos registracijos data - 2020 m. sausio 22 d., įvykio data - 2026 m. vasario 2 d., rida - 88 701 km.

⁸ Su UAB „Autojuta“ suderintoje remonto sąmatoje naujo originalaus priekinio dešinio sparno kaina - 362,23 Eur su PVM, priekinių dešinių durų - 1 076,14 Eur su PVM. Tuo tarpu Lietuvos rinkoje analogiško naudoto originalaus sparno kaina siekia 188,24-230,23 Eur su PVM, durų - 551,24-699 Eur su PVM. Tai atitinka 36-48 proc. sparno ir 38-49 proc. durų nuvertėjimą, todėl draudiko taikytas 14,13 proc. individualus nuvertėjimas yra akivaizdžiai mažesnis už rinkos duomenimis pagrįstą.

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.

turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis